

DOCUMENT INFORMATIV PRIVIND PROIECTUL (PID)
FAZA DE EVALUARE

Raport nr. AB720_[OPCS1]

Denumire proiect	Modernizarea Sistemului de consultanță și informare agricolă
Regiune	EUROPA SI ASIA CENTRALA
Sector	Extensie și cercetare agricolă (100%)
Cod identificare proiect	PO86949
IMPRUMUTAT(I)	GUVERNUL ROMANIEI
Categorie de mediu	☐ A ☐ B ☒ C ☐ FI ☐ TBD (urmează a fi stabilită)
Clasificarea măsurilor de siguranță	☐ S ₁ _[OPCS2] ☐ S ₂ _[OPCS3] ☐ S ₃ _[OPCS4] ☐ S _F _[OPCS5] ☐ TBD (urmează a fi stabilită)
Data pregătirii PID	2 iulie 2004
Data autorizării evaluării	15 iunie 2004
Data aprobării Băncii	16 septembrie 2004

1. Context național și sectorial

România urmează să intre în Uniunea Europeană în 2007. În acest scop, Guvernul acționează pentru îndeplinirea cerințelor și obligațiilor prevăzute în *Acquis*-ul comunitar. Cum legislația în domeniul agriculturii și alimentației reprezintă aproximativ jumătate din *Acquis*, una din principalele provocări cu care se confruntă Guvernul României este crearea unui sector agricol național competitiv și eficient care să întrunească cerințele UE. Recunoscând acest lucru, Guvernul a acordat o înaltă prioritate agriculturii și alimentației în ultimii ani, colaborând strâns cu UE, mai multe țări din UE, parteneri bilaterali și Banca.

Agricultura. Agricultura deține un rol dominant în economia României: 44% din totalul forței de muncă și aproximativ 70% (4,8 milioane persoane) din forța de muncă rurală lucrează în acest sector. Forța de muncă din rural care lucrează în agricultură reprezintă 72% din totalul forței de muncă agricole a tuturor celor 15 țări din UE. Din totalul suprafeței de 23,8 milioane ha., 14,8 milioane ha. sunt exploatate în agricultură, reprezentând 62% din total - unul din cele mai ridicate procente de suprafață cultivată înregistrată în țările membre UE. În pofida dimensiunilor sale, însă, sectorul nu s-a ridicat la înălțimea potențialului de care dispune, contribuind cu doar 13% la formarea PIB-ului în 2000 (în 1990 ponderea sa în PIB a fost de 23%). Producția agricolă a devenit tot mai ineficientă și fragmentată în România unde există peste 4,5 milioane proprietăți agricole cu suprafețe care merg de la mai puțin de 1 ha la 2.000 ha. În prezent, 40% din suprafața arabilă este împărțită în aproximativ 23.000 exploatații agricole. În agricultura românească predomină fermele individuale care alcătuiesc 70% din comunitatea agricolă și realizează 87% din producția agricolă. Mari întreprinderi agricole au fost înființate mai recent pentru a profita de noile oportunități, în special în zonele fertile de câmpie. Faptul determină o creștere a inegalității veniturilor și excludere socială, micile exploatații fiind acum înconjurate de ferme mai mari și mai productive.

Spre deosebire de producția stagnantă și productivitatea scăzută din agricultură, industria alimentară a înregistrat o creștere semnificativă în ultimii ani, iar productivitatea în

industria alimentară, care s-a mărit de mai bine de două ori în perioada 1990-2000, crește în medie cu 7,8% pe an. Dar siguranța alimentară și încrederea consumatorilor reprezintă în continuare o problemă. Deocamdată, standardele de calitate și reglementare a siguranței alimentelor nu sunt la nivelul standardelor UE, iar industria alimentară românească nu este, în general, pregătită pentru noul mediu competitiv asociat intrării în UE. Producătorii din România nu sunt informați asupra standardelor de calitate din UE și nici nu dispun de pregătirea, cunoștințele, tehnologiile și serviciile necesare satisfacerii standardelor de calitate din UE care vor asigura în viitor accesul pe piețele europene.

Sistemul de cunoaștere și informare agricolă. Actualul sistem de cunoaștere și informare agricolă (SCIA – engl. AKIS) din România nu este în măsură să sprijine agricultorii și industria agro-alimentară în scopul satisfacerii directivelor UE privind agricultura pentru a putea profita de beneficiile integrării în UE. În ceea ce privește cercetarea, constrângerile bugetare și neglijența au făcut ca finanțarea publică pentru cercetarea agricolă să se reducă cu 85%, de la 30 milioane dolari SUA în 1990, la 4,3 milioane dolari SUA în 2002. În 2003, cheltuielile publice pentru cercetare-dezvoltare au reprezentat doar 0,16% din PIB, acesta fiind cel mai scăzut procent din țările UE. Efectele declinului general al finanțării publice a cercetării agricole au fost multiple: fonduri inadecvate pentru salarii, investiții în infrastructură și programe de cercetare pe termen lung, scăderea numărului cercetătorilor, imposibilitatea atragerii tinerilor cercetători și absolvenți; pierderea mobilității cercetătorilor; acces redus la informarea externă. În loc să furnizeze tehnica și informațiile de care comunitatea agricolă are cel mai mult nevoie, institutele de cercetări recurg din ce în ce mai mult la activități comerciale pentru a-și suplimenta firavele bugete.

În serviciile de extensie, Agenția Națională de Consultanță Agricolă (ANCA) și serviciile sale județene care răspund de asigurarea informațiilor practice, consultanței și instruirii profesionale a agricultorilor nu s-au putut achita de sarcinile ce le reveneau cu eficacitate, majoritatea personalului pentru serviciile de extensie la nivel județean fiind angajat în alte activități. În prezent, o bună parte din comunitatea agricolă și rurală nu posedă cunoștințele, experiența și deprinderile necesare atât dezvoltării exploatației și afacerii, cât și respectării cerințelor UE, integrarea activităților de extensie în cercetarea agricolă este limitată, cunoștințele și experiența multora din lucrătorii din serviciile de extensie nu corespund nevoilor agricultorilor, iar contactul direct dintre agricultorii și personalul de extensie este insuficient, ceea ce face ca agricultorii să aibă puțină încredere în serviciile de extensie locale.

Sistemul învățământului agricol din România s-a adaptat cu greu cererii agricultorilor și economiei agricole de piață. Programele de studii sunt depășite, nepunând accentul pe managementul exploatației agricole ca o afacere, marketing, aspecte economice, standarde UE și internaționale, și deprinderi antreprenoriale. Această deficiență este deosebit de acută raportată la cerințele de management al fermelor familiale mici și mijlocii, și deosebit de acută în învățământul preuniversitar. Actualul sistem de învățământ nu are sisteme modulare de educație și instruire pentru agricultori; nevoia unui astfel de sistem este urgentă, dat fiind că mulți țărani cu un nivel redus de educație sau fără nici un fel de educație au devenit agricultori după reformă.

2. Obiective

Ajutorul acordat Guvernului României pentru creșterea competitivității agricultorilor și întreprinderilor de prelucrare a produselor agricole în condițiile aderării la UE reprezintă obiectivul de dezvoltare al proiectului. Acesta va fi realizat prin (i) întărirea Agenției Naționale de Siguranță Sanitară, Veterinară și Alimentară împreună cu o mai bună implementare a măsurilor de control prin inspecție, gestionare a riscului și comunicare în probleme de siguranță alimentară; modernizarea și consolidarea sistemului național de cercetare și extensie pentru a asigura personalului din cadrul Agenției de siguranță alimentară și din sistemul de cercetare și extensie cunoștințele, deprinderile și tehnica agricolă necesară; (iii) îmbunătățirea serviciilor de consultanță pentru a asigura accesul comunității agricole la informațiile și tehnologiile necesare; și (iv) asigurarea unui acces sporit al producătorilor și prelucrătorilor de produse agricole la cunoașterea tehnologiilor legate de producție, controlul calității, siguranța alimentară, prelucrare și marketing pentru satisfacerea cerințelor din UE.

Proiectul nu este o acțiune îndreptată împotriva sărăciei. Scopul fundamental al proiectului este de a ajuta comunitatea agricolă să se conformeze directivelor agricole din UE pentru a-i permite să se bucure de beneficiile aderării. Principalii beneficiari vor fi exploatațiile agricole mici și mijlocii care au potențialul de a deveni comerciale.

3. Rațiunile implicării Băncii

Recunoscând necesitatea unor servicii agricole de foarte bună calitate pentru creșterea competitivității și durabilității sectoarelor agricol și rural, ca și pentru facilitarea respectării obligațiilor de membru prevăzute în Acquis-ul comunitar, Strategia Băncii Mondiale de Asistență a Țării (CAS) pe perioada 2002-2004 a identificat nevoia „*unei activități sporite de cercetare și extensie în vederea integrării micilor producători pe piața materiilor prime și produselor*” (E. input and commodity markets). Din 1999, Banca Mondială a ajutat la refacerea capacității de cercetare agricolă aplicativă și difuzare a tehnologiilor din România prin Proiectul de sprijinire a serviciilor în agricultură (ASSP). Prin Programul de granturi competitive, ASSP acorda fonduri furnizorilor de servicii de cercetare și informare pentru a-și îndrepta activitatea asupra celor mai urgente probleme ale comunității agricole legate de difuzarea informațiilor și tehnologiei. Dar el nu acorda asistență pentru reforma și modernizarea sistemului de cunoaștere și informare agricolă (SCIA) din România în vederea satisfacerii nevoilor agricultorilor în contextul integrării în UE. Proiectul mai avea și o modestă componentă de dezvoltare a capacității instituționale care urmărea în principal consolidarea serviciului național public de extensie. Evaluarea de la jumătatea derulării proiectului din decembrie 2002 a confirmat faptul că, deși mersul proiectului era satisfăcător, SCIA avea nevoie de reforme mai profunde pentru realizarea unei dezvoltări agricole și rurale în ansamblul ei și pentru conformarea acestor sectoare cu cerințele de aderare.

România acționează pentru a face față provocărilor aderării în domeniul agriculturii. Dar, deși progresele realizate sunt substanțiale, agenda rămasă neîncheiată este semnificativă. UE pune un mare accent pe condițiile de sănătate publică, a animalelor și plantelor, protecția muncii (siguranța ocupațională), protecția mediului și a animalelor, ca și pe

existența unor sisteme durabile de cercetare, extensie și învățământ agricol care fac o distincție clară între bunurile și responsabilitățile private și cele publice. Deși România a încheiat negocierile cu UE privind agricultura și și-a armonizat legile și reglementările pentru satisfacerea cerințelor din UE, Guvernul recunoaște că implementarea acestor politici reprezintă o provocare. Guvernul României beneficiază de o substanțială asistență tehnică și financiară din partea UE prin programele sale PHARE și SAPARD, precum și din partea unor țări UE și parteneri bilaterali în eforturile sale de conformare. Cu toate acestea, mai sunt încă multe lucruri importante de făcut. Guvernul a solicitat asistența Băncii Mondiale pentru acoperirea unor goluri în anumite domenii specifice nefinanțate de UE sau alți donatori. Proiectul propus răspunde solicitărilor specifice ale Guvernului României și va contribui la pregătirea generală a MAPDR pentru a putea îndeplini cerințele de implementare ale aderării la UE. Banca este în măsură să poată ajuta Guvernul la implementarea programului său de reformă în agricultură datorită experienței dobândite în urma mai multor operațiuni în sectorul agricol, în mod special a Imprumutului pentru ajustarea sectorului agricol (ASAL) și a Proiectului privind serviciile de sprijinire a agriculturii. Acesta din urmă a scos în mod deosebit în evidență atât punctele tari, cât și slăbiciunile actualelor subsectoare de cercetare, extensie și învățământ agricol, oferind totodată o orientare generală pentru crearea unui sistem eficace și durabil de cercetare, și consultanță și informare.

4. Descriere

Proiectul va avea patru componente care vor fi realizate în decursul a șase ani.

Componenta 1 – Consolidarea Agenției Naționale pentru Siguranță Veterinară, Sanitară și Alimentară (ANSVSA) și a unităților fitosanitare (13,2 milioane dolari SUA): Sprijinul prin această componentă urmărește întărirea Agenției Naționale pentru Siguranță Veterinară, Sanitară și Alimentară (ANSVSA) și a unităților fitosanitare pentru a putea mai bine (i) aplica noile reglementări de siguranță alimentară adoptate de România conform cerințelor de aderare; și (ii) asigura controlul și verificarea produselor proaspete și prelucrate de care este nevoie pentru ca agricultorii, industria agricolă și alimentară să își poată livra produsele pe piața internă și internațională. Se vor finanța următoarele activități:

Dezvoltarea capacității instituționale prin (i) întărirea sistemului de comunicații al ANSVSA sprijinind tehnologia informației (IT) și instruirea; și (ii) crearea unui sistem eficace de informare publică, inclusiv înființarea unui birou de presă.

Nevoia de laboratoare în condițiile UE: Proiectul va sprijini două Laboratoare naționale de referință în subordinea ANSVSA. În legătură cu laboratoarele regionale, s-a convenit sprijinirea furnizării de echipament esențial unui număr de cinci laboratoare.

Sprijinirea Punctelor de control la graniță: Proiectul va asigura investiții în lucrări de construcții civile și echipament la două-trei Puncte de control la graniță. Acestea vor include spațiul (construit) și dotările pentru o unitate veterinară, precum și spațiul și dotările pentru o unitate fitosanitară.

Bunăstarea animalelor: MAPDR va întreprinde un program pentru bunăstarea animalelor în creșterea animalelor pentru a demonstra cerințele UE. Pentru acesta. Proiectul va crea un centru demonstrativ și de instruire.

Laboratoare centrale fitosanitare: Proiectul va sprijini două laboratoare naționale de referință ale Direcției fitosanitare și trei laboratoare regionale. Laboratoarele naționale de referință sunt: (i) Laboratorul central de carantină fitosanitară; și (ii) Laboratorul central de control al reziduurilor de pesticide din plante și produse vegetale

Program de pregătire: Proiectul va sprijini ANSVSA în implementarea programului său de pregătire IT a personalului său, în timp ce instruirea inspectorilor alimentari se va realiza de către Centrul de Pregătire și Informare cu sprijinul proiectului.

Componenta 2: Sprijinirea cercetării agricole (23,9 milioane dolari SUA). Componenta de cercetare agricolă are drept obiectiv întărirea capacității sistemului național de cercetare agricolă de a transmite cunoștințe, deprinderi și informații pe baza nevoilor subsectorului agricol și alimentar și în conformitate cu cerințele din UE.

MAKIS va sprijini cercetarea agricolă a țării prin următoarele subcomponente:

Inființarea unor laboratoare naționale de referință care vor trebui să fie funcționale imediat după aderare pentru aplicarea: (a) directivelor privind azotații și reziduurile lichide; și (ii) testelor pentru organismele modificate genetic (genetically modified organisms – GMO). Proiectul va acoperi cheltuielile inițiale pentru echipament și funcționare pentru ca cele două laboratoare să poată fi acreditate de UE și să ajungă să poată furniza serviciile de analiză cerute în UE.

Programul de reformă: Guvernul a identificat patru programe prioritare de cercetare ce urmează a fi sprijinite de proiect, și anume: metode sigure de management al substanțelor nutritive ale plantelor, și identificarea și monitorizarea zonelor vulnerabile din punct de vedere al fertilității solului și calității apei, inclusiv elaborarea de măsuri de remediu și promovarea metodelor de bună practică agricolă; (b) material de plantare autentic de bună calitate pentru culturile horticole, legumicole și de plante ornamentale, precum și crearea capacității de atestare a originii plantelor produselor alimentare și vegetale nemodificate genetic și elaborarea procedurilor de siguranță biologică și reglementare pentru organismele modificate genetic; (c) sisteme de cultură profitabile, sigure din punct de vedere al mediului, diversificate pentru producția de alimente și hrană pentru animale de bună calitate în cadrul unui Program general de cercetare pentru culturile de câmp din zonele de câmpie și de deal, cuprinzând culturi arabile, de furaje, de cartofi; și (d) sisteme de producție animală sigure, durabile ecologic și rentabile. În vederea acestor programe prioritare de cercetare, au fost identificate cinci institute de cercetare prioritare care vor deveni „centre de excelență”. Acestea sunt: Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului Inconjurător din București, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Biotehnologii în Horticultură de la Ștefănești, Institutul de Cercetare-Dezvoltare Agricolă de la Fundulea, Institutul de Cercetare-

Dezvoltare pentru Cultura Cartofului și Sfecelei de Zahăr de la Brașov și Institutul de Biologie și Nutriție Animală de la Balotești.

Institutede de cercetări vor fi candidate la asistență tehnică pentru elaborarea de strategii de reformă și un program de investiții pentru reformă. În primul an al proiectului, fiecare din aceste institute va întocmi un Plan de acțiune detaliat privind reformele care vor trebui întreprinse pentru a corespunde noii viziuni și rezultatelor așteptate ale Institutului. Proiectul va acorda acestor institute asistență tehnică pentru elaborarea planurilor de acțiune pentru reformă și investiții pentru implementarea acestor planuri. Dar fondurile nu vor fi puse la dispoziția fiecărui institut decât după acesta va fi devenit „institut național” în subordinea MAPDR.

Includerea Schemei de granturi competitive (CGS) în fondurile guvernamentale (MAPDR) de cercetare agricolă pentru activități esențiale ale sectorului public. Actualul program de finanțare prin granturi competitive în cadrul ASSP pentru cercetarea aplicativă va fi extins, devenind treptat una din activitățile esențiale ale MAPDR pe perioada proiectului. Manualul CGS revizuit elaborat în cadrul ASSP va continua să asigure principiile directe pentru acordarea și gestionarea granturilor. Fondurile CGS vor putea finanța orice întreprindere de cercetare, inclusiv institutele naționale din subordinea MAPDR, precum și alte institute coordonate de ASAS. Proiectul va încuraja sprijinirea cu granturi a furnizorilor privați și neguvernamentali de servicii de extensie și cercetare pentru a asigura participarea sectorului privat la proiect.

Componenta 3 – Sprijinirea Sistemului de consultanță și informare (10,2 milioane dolari SUA). Această componentă are ca principale obiective: (a) capacitatea specialiștilor în cercetare, extensie și siguranță alimentară de a satisface mai bine nevoile și a mări competitivitatea agricultorilor/producătorilor și prelucrătorilor în contextul aderării la UE și (b) acces sporit al producătorilor și prelucrătorilor la cunoașterea tehnologiilor legate de producție, controlul calității, siguranța alimentară, prelucrare și marketing pentru satisfacerea cerințelor UE.

Proiectul va sprijini două subcomponente: (i) înființarea unui Centru de pregătire și informare, și (ii) creșterea eficacității serviciilor de consultanță.

Crearea Centrului de pregătire și informare. Centrul de pregătire și informare va fi o sursă de cunoștințe și centru de acreditare și pregătire a instructorilor, agenților de extensie, inspectorilor pentru siguranța alimentară și cercetătorilor în domeniul acoperit de directivele UE în materie, precum și noile tehnologii agricole. Centrul va fi amplasat la Universitatea Agricolă și Veterinară București, având legături cu universitățile agricole din Cluj, Iași și Timișoara.

Centrul (i) va aduna informații privind tehnologiile agricole din țară și din străinătate pentru a satisface atât nevoile producătorilor, cât și cerințele UE; (ii) va elabora pachetele de servicii de extensie și modulele de instruire pe teme anume pentru fiecare zonă de producție agricolă; (iii) va instrui instructorii și furnizorii de servicii de consultanță și extensie și îi va acredita; (iv) va instrui instructorii și inspectorii din cadrul sistemului de siguranță alimentară și îi va acredita; (v) va instrui cercetătorii asupra modului de

elaborare a propunerilor de cercetare și de integrare în zona de cercetare europeană; și (vi) va elabora și aplica un sistem IT care să servească drept instrument de cunoaștere și învățare. Sistemul va cuprinde o bază de date legate de legislația și cerințele UE privind agricultura, dezvoltarea rurală și siguranța alimentară, tehnologiile noi de producție și prelucrare, care va fi actualizată continuu.

Proiectul va sprijini: (a) instruirea furnizată de Centrul de Pregătire și Informare; (b) asistența tehnică pentru întărirea capacității Centrului; (c) elaborarea și implementarea unui sistem integrat IT la universități pentru a satisface nevoile Centrului.

Creșterea eficacității serviciilor de consultanță. Această subcomponentă va sprijini dezvoltarea serviciilor de consultanță în principal în două moduri: (a) sprijinirea unor activități de consultanță și instruire prin contracte încheiate cu furnizori de astfel de servicii; (b) introducerea în actualul sistem public de consultanță a unor metode de lucru perfecționate.

Componenta 4: Unitatea de management a Proiectului (PMU) (2,7 milioane dolari SUA). Componenta de management a proiectului va asigura personalul de coordonare și administrativ al proiectului, activitățile de achiziție, management financiar, raportare, monitorizare și evaluare pentru toate componentele. PMU MAKIS se va forma pe baza actualei PMU ASSP cu personal care să reflecte nevoile MAKIS. Se vor mai asigura și fonduri pentru angajarea de consultanți pe termen scurt în funcție de nevoi. Doi din membrii personalului PMU vor fi amplasați la ANCA. Proiectul va asigura fonduri pentru achiziționarea de echipamente și vehicule suplimentare, amenajarea spațiului, împreună cu salariile și cheltuielile de funcționare pe o perioadă de șase ani.

5. Finanțare

Sursa	Milioane dolari SUA
IMPRUMUTAT și BENEFICIARI	24,0
BIRD	50,00
Total	74,0

6. Implementare

Unitatea de management a proiectului (PMU) va avea răspunderea gestiunii proiectului în totalitate, iar un specialist pentru fiecare componentă va monitoriza îndeaproape și facilita implementarea de către agențiile respective. Ea își va desfășura activitatea sub directă supraveghere a MAPDR. Componenta de siguranță alimentară va fi implementată de ANSVSA, care va avea un cont special propriu și un acord subsidiar de împrumut cu Ministerul Finanțelor Publice, și Unitatea fitosanitară a MAPDR. În cazul componentei de consultanță și informare, subcomponenta de pregătire prin care se înființează un centru de pregătire și informare și se realizează pregătirea regulată va fi implementată de PMU care va încheia contracte cu Universitatea București și alte trei universități din țară pentru această activitate. Componenta de consultanță va fi implementată de ANCA. Pentru componenta de cercetare, institutele de cercetări vor implementa subcomponentele de laboratoare și reformă, în timp ce integrarea schemei de granturi va fi implementată de

MAPDR. Programul de reformă a activității de cercetare va fi supravegheat de un Comitet Consultativ alcătuit din reprezentanți ai MAPDR, ASAS și PMU.

7. Durabilitate

Guvernul României și-a exprimat angajamentul total pentru satisfacerea cerințelor de aderare și abordarea provocărilor cu care se confruntă subsectoarele AKIS și întregul sector agricol în realizarea acestui scop. În acest context, Strategia agricolă și de dezvoltare rurală pentru aderarea la UE a Ministerului identifică nevoia revitalizării și restructurării sistemului de cunoaștere și informare agricolă (AKIS) cuprinzând serviciile de cercetare, extensie și învățământ agricol pentru atingerea acestui obiectiv. S-a realizat un studiu aprobat de Guvern: „Revitalizarea AKIS în România: o viziune de acțiune” ca răspuns la nevoia urgentă de reformă substanțială a AKIS.

În ultima vreme s-au realizat progrese semnificative în instituirea de schimbări instituționale și organizatorice corespunzătoare în domeniul siguranței alimentare, cercetării agricole, serviciilor de extensie și învățământ, politicilor agricole și cadrului de reglementare, în acestea intrând:

Inființarea Agenției Naționale de Siguranță Veterinară, Sanitară și Alimentară (ANSVSA): Hotărârea de Guvern nr. 308 care stabilea structura definitivă și funcțiile Agenției a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 243/19.03.2004, iar legea de aprobare a Ordonanței de înființare a ANSVSA a fost adoptată de Parlament. Ea este, conform prevederilor, o agenție independentă în subordinea Primului Ministru, iar Guvernul a alocat resursele bugetare necesare activităților și funcționării ei.

Cercetare: Legea 290/2002 împreună cu Legea 147/2004 au creat cadrul juridic necesar restructurării sistemului. Rețeaua de cercetare a fost redusă considerabil. În plus, România a acceptat integral prevederile Acquis-ului comunitar din Capitolul 11 „Știință și cercetare” și a închis negocierile la acest capitol. Institutele de cercetări a căror reformă este prevăzută în proiect au fost transformate în institute naționale de cercetare, ceea ce le asigură durabilitate și sprijin pe termen lung din partea Guvernului. De asemenea, cele două laboratoare naționale de referință ce urmează să fie înființate în cadrul proiectului vor furniza servicii contra plată ceea ce va contribui la a le asigura durabilitate.

Integrarea Schemei de granturi competitive (CGS). Ministerul Agriculturii a confirmat integrarea CGS la Ministerul Agriculturii care își va plasa propriile fonduri de cercetare în această schemă alături de unele din fondurile BIRD pentru proiectul MAKIS care vor fi alocate tot prin CGS. Guvernul a convenit, de asemenea, continuarea CGS și creșterea sumelor alocate de el după încheierea proiectului finanțat de BIRD.

Sprijin extra-bugetar pentru ANCA: Guvernul a introdus un amendament la Hotărârea de Guvern de înființare a ANCA prin care îi permite acesteia realizarea de venituri și efectuarea de cheltuieli extra-bugetare și utilizarea acestor fonduri pentru nevoile proprii.

8. Invățăminte desprinse din operațiuni anterioare în țară/sector

Proiectul propus MAKIS va dezvolta experiența proiectelor de investiții descentralizate de dezvoltare rurală sprijinite de Bancă și alte agenții de dezvoltare în diferite părți ale lumii, precum și experiența Băncii din proiectele privind serviciile de sprijinire a agriculturii în România și alte țări. Principalele elemente care reies din diversele proiecte și concluzii sectoriale sunt prezentate în continuare:

- *Angajamentul ferm al guvernului* reprezintă o condiție esențială pentru dezvoltarea durabilă a sectoarelor agricol și rural care include programe eficiente de cercetare, extensie și instruire
- *Serviciile atât din sectorul public, cât și din cel privat* trebuie avute în vedere în elaborarea sistemului de cercetare și extensie
- *Pregătirea personalului de extensie pornind de la nevoi* trebuie să pună accentul pe instruirea lucrătorilor de extensie care, pe lângă furnizarea informațiilor tehnice, să încurajeze participarea organizațiilor de producători în activitățile de extensie.
- *Sistemele de cercetare și extensie trebuie să fie adaptabile* pentru a putea răspunde condițiilor economice, comerciale și sectoriale în rapidă schimbare
- *Considerarea creării, achiziției și adoptării tehnologiei ca elemente ale unui singur sistem* încurajează sinergiile, acțiunile combinate între cercetători, educatori, agenți de extensie, agricultori și grupuri interesate din industrie
- *Crearea de sisteme de monitorizare și evaluare* este importantă pentru reușita proiectului
- *Atenția acordată excelenței în cercetare* trebuie sporită prin: instruire în funcție de necesități; acordarea granturilor de cercetare pe baze competitive; implicarea universităților și a altor furnizori de servicii de cercetare; legături cu centrele de cercetare de excelență naționale, regionale și internaționale
- *Implicarea producătorilor ținând în același timp seama de nevoile femeilor, grupurilor de populație indigenă și vulnerabile* se poate realiza prin: implicarea acestor grupuri în stabilirea agendei de cercetare și evaluarea serviciilor de extensie; sensibilizarea lucrătorilor serviciilor de extensie asupra rolului acestor grupuri în cadrul comunității producătorilor; și elaborarea unor metodologii cu care se poate efectiv ajunge la acești producători.

Proiectul va ține seama de această experiență și o va dezvolta printr-o abordare participativă și transparentă în pregătirea și apoi implementarea sa.

9. Politici de siguranță (inclusiv consultări publice)

Politici de siguranță declanșate de Proiect	Da	Nu
Analiză de mediu (OP/BP/GP 4.01)	X	
Habitate naturale (OP/BP 4.04)		
Managementul dăunătorilor (OP 4.09)		
Proprietate culturală (OPN 11.03, revizuit OP 4.11)		
Strămutare involuntară (OP/BP 4.12)		
Populații indigene (OD 4.20m revizuit OP 4.10)		
Păduri (OP/BP 4.36)		
Siguranța barajelor (OP/BP 4.37)		

Proiecte în zone aflate în dispută (OP/BP/GP 7.60)*		
Proiecte pe căi fluviale internaționale (OP/BP/GP 7.50)		

*Prin sprijinirea proiectului propus Banca nu intenționează să afecteze soluția definitivă în cazul zonelor în litigiu

10. Lista documentației tehnice

Studii și materiale pentru acest dosar:

- (1) Revitalizing the Romanian AKIS: A Vision for Action (Revitalizarea AKIS în România: o viziune de acțiune - pregătit pentru seminarul național Globalizare și Aderare: Provocările AKIS și aprobat de Guvernul României, noiembrie 2000)
- (2) Food and Agriculture: The Challenges of EU Accession for Future Member States with Particular Reference to Romanian Agricultural Research, Extension and Training (Alimentație și agricultură: provocările aderării la UE pentru viitoarele state membre cu referire specială la sistemul de cercetare, extensie și instruire din România)
- (3) Food for Thought on How to Develop and Strengthen the Food Safety Capacity of Romania (Considerente asupra modului de dezvoltare și întărire a capacității de siguranță alimentară a României)
- (4) Projects on Food Safety in Romania (Proiecte privind siguranța alimentară în România)
- (5) Review and Assessment of the Romanian Agricultural Research System (O analiză și evaluare a sistemul românesc de cercetare agricolă)
- (6) Activitatea prezentă și de perspectivă a Institutului de Cercetări pentru Pedologie și Agrochimie
- (7) Studiu de evaluare a Institutului de Biologie și Nutriție Animală
- (8) Studiu de evaluare: Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Biotehnologii în Horticultură
- (9) Studiu de evaluare a Institutului de Cercetare-Dezvoltare Agricolă Fundulea
- (10) Studiu de evaluare pentru înființarea unui Centru de cercetare de genomică agricolă
- (11) Analiză și evaluare a sistemului de extensie agricolă din România
- (12) Analiză și evaluare a sistemului de învățământ agricol românesc
- (13) Analiză de mediu și Plan de management al mediului

Mai pot fi consultate și:

- (a) Romanian Food and Agriculture in a European Perspective (Alimentația și agricultura din România în perspectivă europeană - elaborat de Bancă pentru CEM)
- (b) White Paper on Food Safety (Carta albă privind siguranța alimentară) – Commission of the European Communities, ianuarie 2000

11. Persoană de contact

Doina Petrescu

Titlu: Coordonator de proiect

Tel: 5247+348

Fax: (4021) 210 20 21

Email: Dpetrescu@worldbank.org

Localitate: București, România (BIRD)

12. Pentru informații suplimentare:

The InfoShop

The World Bank

1818 H Street, NW

Washington, D.C. 20433

Tel: (202) 458-5454

Fax: (202) 522-1500

Internet: <http://www.worldbank.org/infoshop>